

ЯСНОВИДЕЦЪТ ПО ПРЯКОР БРЪМБАРА

Превод от полски: Ани Божкова, 1989

chitanka.info

В едно село живял беден надничар по прякор Бръмбара. Той не винаги успявал да си намери работа при богатите господари и затова честичко гладувал. В такива моменти не мислел за нищо друго, освен да се наяде и напие поне веднъж в живота си до насита. Един ден чул в църквата свещеникът да съобщава от амвона, че на чифликчията от съседното село са му откраднали скъпоценен пръстен. Този, който го намери или открие крадците, щял да получи голямо възнаграждение. Бръмбара, без много да му мисли, отишъл при чифликчията и се наел да намери пръстена или крадците в срок от три дни при условие, че през това време ще му дават да яде и да пие, колкото му душа иска. Чифликчията приел условието му, но го предупредил, че ако не се справи, вместо награда ще го наложат с тояги.

— Съгласен съм — смело отвърнал Бръмбара, а в душата си помислил: „Знам, че тоягите няма да ми се разминат, но каквото си хапна и си пийна, това ще ми остане.“

Така той заживял в една от стаите на чифлика, като се излежавал в мекото легло и непрекъснато викал да му носят ядене и пиене. И понеже чифликчията строго бил заповядал на тримата си слуги тозчас да носят на Бръмбара от кухнята и от зимника каквото пожелае, сиромашът още първия ден от пребиваването си в чифлика се наял и напил до гуша. Тогава изпаднал в добро настроение и преди да си легне, завързал разговор със слугата. Когато онзи го попитал наистина ли знае къде е пръстенът, Бръмбара, усмихвайки се, поверително му отвърнал:

— Знам за него толкова, колкото и ти.

Казал това, без да влага нищо в тези думи, но слугата ги разбрал малко по-иначе, защото именно той заедно с другите двама бил откраднал пръстена на чифликчията. Като излязъл от стаята на Бръмбара, той изплашен се втурнал при своите приятели и почнал да се вайка:

— Ох, братлета, тоя селянин, като си пийна, се изтърва и рече, че знае за пръстена толкова, колкото и аз! Казвайте какво да правим, за да се избавим от бедата?

Разтревожили се слугите, като в поговорката, че на крадеца шапката му гори. За по-сигурно решили да не изпускат от очи селския ясновидец и много да внимават какво прави и говори.

А Бръмбара на следващия ден ядъл и пиел със същия апетит и все хвалел втория слуга, който му шетал:

— Ставаш за крадец, братле, стъпваш така тихо, че не те чува човек.

А слугата, като слушал тези похвали, го обливала студена пот от страх, защото именно той се бил промъкнал тихичко в стаята на чифликчията и откраднал пръстена. Ето защо вечерта започнал настоятелно да моли своите съучастници:

— Направете нещо с тоя дяволски селянин, иначе сме загубени! Той вече знае, че аз съм се вмъкнал в спалнята за пръстена.

При тези думи слугата, който пазел пръстена, рекъл.

— Утре аз ще му прислужвам. Ако усетя, че знае у кого е пръстена, нямаме друг изход, ще трябва да поговорим искрено с него и да го помолим да се смили над нас.

И тъй, на следващия ден третият слуга нито за миг не се отделял от Бръмбара. Непрекъснато му носел все по-хубави гозби и напитки и току го канел да яде. Бръмбара, трогнат от неговата любезност, учтиво го молел да му прави компания, като му казвал:

— Яж и пий, братле, заедно с мене, защото нищо друго не мога да направя за тебе.

Слугата не му отказвал и пиел заедно с него, а като забелязал, че Бръмбара става все по-тъжен, го попитал каква е причината за това.

— Ох, човече, човече! — рекъл му Бръмбара, като въздъхнал. — Мигар не знаеш, че всяко нещо си има своя край? През тези три дни правех това, което желаех, а утре идва наказанието. Да, да, драги мой, имат право хората, като казват, че злото добре започва, но лошо свършва. И ти нямаше да бъдеш по-весел от мене, ако знаеше, че утре те чака сурово наказание — оплаквал се Бръмбара, като имал предвид, разбира се, себе си.

Но слугата си помислил, че се вайка за него и обхванат от тревога, паднал на колене, като молел ясновидеца да се смили над него и другарите му.

— Ще ти дам пръстена и ще прибавя още някоя пара от своите, само не ни погубвай, човече! — хленчел жално той.

Бръмбара, макар че вече си бил пийнал, се досетил каква е работата и ласкаво му рекъл:

— Добре, драги, аз да не съм някой човекоядец. Донеси пръстена и извикай приятелите си, за да обмислим заедно как да уредим тая работа.

Втурнал се слугата при своите приятели и като ги довел в стаята на Бръмбара, радостно им режъл:

— Благодарете ми, че го помолих да не ни издава на господаря. Ще му дам пръстена и ще му се отблагодаря със собствените си пари. Вие също му дайте някой и друг талер, защото заслужава.

— Ама разбира се, разбира се — съгласили се на драго сърце слугите, зарадвани, че нещата се нареждат така добре.

И тъй, застанали те пред Бръмбара, поблагодарили му за добрината, а когато му подавали пръстена, го попитали как ще го върне на чифликчията. Бръмбара помислил, помислил и най-накрая им наредил да донесат една пуйка или голям петел, но така, че никой да не забележи.

Като се мръкнало, най-възрастният слуга донесъл един голям петел. Бръмбара облепил пръстена с тесто и с помощта на слугата го напъхал в гърлото на петела. После отскубнал от крилете и шията му няколко пера, за да може лесно да го разпознае сред другите петли и заповядал на слугата да го занесе обратно в курника. Като скрил пръстена по този начин, Бръмбара си хапнал и пийнал здравата, а сетне спокоен и весел легнал да спи.

Рано сутринта го извикали при чифликчията, който гневно го запитал:

— Е, какво, селски ясновидецо, през тези три дни изяде и изпи толкова, че е чудно как още не си се пръснал. Казвай сега какво свърши?

— Нищо повече от това, което бях обещал — спокойно отвърнал Бръмбара. — Знам къде е пръстенът и след малко ще можете да си го сложите на ръката.

Чифликчията чак плеснал с ръце от радост и нетърпеливо го заразпитвал къде е пръстенът.

— Отмъкнал го е и го е глътнал един от вашите петли. Заведете ме, ако обичате, в курника, за да мога да ви покажа крадеца — обяснил Бръмбара.

Чифликчията веднага събудил жена си и ѝ заповядал да пусне от курника всички птици. Ясновидецът дълго ги разглеждал с много

сериозен вид, докато най-сетне показал белязания петел и рекъл:

— Ето го крадецът!

Когато заклали петела и в гушата му намерили изгубения пръстен, всички се слисали: и чифликчията, и жена му, и цялата челяд, а Бръмбара щял да се пръсне от радост, че всичко върви по мед и масло. Господарят сложил пръстена на ръката си и рекъл на ясновидеца:

— Отивам до канцеларията да ти донеса парите, а ти ме чакай на чардака.

В канцеларията чифликчията започнал да се съветва с жена си колко пари да даде на Бръмбара за услугата. Чифликчийката, която била такава скъперница, каквато рядко се среща, започнала да наговаря мъжа си да не вярва чак толкова на някакъв си селянин.

— Може пък само веднъж да умее да отгатва? Разреши ми да го изпитам — настоявала упорито тя.

— Е, добре, изпитай го! — съгласил се чифликчията.

Замислила се жена му как да изпита ясновидеца.

Изведнъж видяла, че по ръкава на роклята ѝ пълзи бръмбарче. Сграбчила го в шепата си, изтичала на чардака и подигравателно рекла на Бръмбара:

— Щом си ясновидец, кажи ми, миличък, какво държи в ръката си?

Гледал я Бръмбара с изплашени очи, почесвал се разтревожен по главата и мълчал. Когато чифликчийката, сигурна, че е победила, го подканила по-бързо да отгатне, той, мислейки за себе си, промърморил:

— О, клетви Бръмбаре, попадна в господарската ръка, сега да видим как ще се измъкнеш?

— Отгатна, селянино! — извикал зарадваният чифликчия. — Жена ми наистина държи бръмбарче. Ела да ти дам наградата!

Запътил се Бръмбара към него, но чифликчийката, разтреперана от злоба, го спряла:

— Чакай, простако неден, още веднъж ще те изпитам!

Изтичала на двора, колкото се може по-бързо, и хвърлила в кладенеца един камък и старата коса, която намерила край плета. След като се върнала, попитала със злобен глас:

— Казвай бързо какво хвърлих преди малко в кладенеца?

Бръмбара дори не се опитал да отгатне, само изругал тихо и отчаяно рекъл:

— Правете каквото искате с мене, защото виждам, че удари коса на камък.

Като чула отговора му, чифликчийката едва не припаднала от уплаха, че се е осмелила да не вярва на такъв ясновидец. Започнала да се извинява на Бръмбара и поискала от мъжа си да му даде по-голяма награда от тази, която бил предвидил.

Получил тогава Бръмбара две шепи дукати и се върнал в своето село весел и щастлив. С тях си купил парче земя и понеже работел много усърдно, до края на живота си вече никога не гладувал.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.